

vljudno pozdravljali. Verjetno so s strahom pričakovali obisk Staneta »z družino«.

REKORDERJI JADRANJA

Kje so meje in kakšne možnosti se odpirajo v razvoju letenja z jadralnimi padali? Verjetno to sluti le nekaj konstruktorjev jadrlnih padal. Res pa je, da se z vedno občutljivejšimi padali in piloti, ki so večji tako imenovanega aktivnega vodenja padala, dá dosegati neverjetne stvari.

Nemški jadrlni piloti so s padali lani v Namibiji preleteli 130 kilometrov. Francoski alpinist Jean Marc Boivin je poletel z vrha Mt. Everesta. Pri nas pa je Zmago Šilc v samih kratkih hlačah skoraj šest ur

vztrajal nad Slivnico. Leva Požarja in Domna Slano je dvignilo 1020 metrov nad vrhom Šmarnogorske Grmade. Vlasti Kuhnauer je uspelo poleteti s Trisula v Himalaji (ženski višinski svetovni rekord). Preleti pri nas pa sploh niso več redkost; vedno več je odkritih zanimivih gora, od koder se lahko krasno poleti.

Vedno bolj izpopolnjena padala s profili, ki presegajo drsno razmerje 5, velika popularnost tega športa, ki omogoča raziskave jadrlnih padal v vetrovnikih, razmeroma vedno cenejša oprema omogoča jo ali bodo omogočili, da bo jadrlno padalo postalo tudi sestavni del opreme našega planinca (alpinista), ki si želi doživeti v gorah nekaj več in ima za to dovolj volje in poguma.

SPOMIN OB OBLETNICI SMRTI

FRAN KOCBEK – ALJAŽ SAVINJSKIH ALP

FRANC JEŽOVNIK

Že večkrat smo zapisali, da »Savinjske novice«, mesečnik iz Mozirja, veliko objavlja s področja planinstva. Tako je v sedmi številki objavljen sestavek »Velika slovesnost na Molički planini«, ki govori o tem, da se je v naročju mogočne Ojstrice zbralo blizu 2000 planincev ob blagoslovitvi na novo zgrajene kapelice. Prvotna je bila zgrajena že leta 1898 in v zimi 1952/53 porušena. Novo kapelico so zgradili Lučani, ki so opravili več kot 3000 prostovoljnih ur. Kapelo je 8. julija letos posvetil mariborski škof Franc Kramberger slovenskima svetnikoma Cirilu in Metodu. Zbrane je pozdravil Matjaž Kmecl, član predsedstva Republike Slovenije. Spomnil se je prve Kocbekove kočice in kapele in dejal, da sta kočica in kapela znamenji slovenskega človeka, njegove volje, moči, velike vere v slovenstvo. Kmecl je prav tako povabil vse navzoče, da bi našli skupni jezik za obnovo Kocbekove kočice, ki je sedaj žalostna podrtija.

Možu, ki je bil na čelu planincev in ki so mu postavili prvo kočico na Molički planini in kapelico, sta posvečena dva članka v avgustovski številki »Savinjskih novic«: »Fran Kocbek — Aljaž Savinjskih Alp« (ob 60-letnici smrti in 100-letnici prihoda v Gornji grad) in »Spomin Kocbeku«.

REŠEVANJE NARODNIH KORENIN

V prvem sestavku Edi Mavrič oriše Kocbekovo življenje in delo. Med drugim je avtor zapisal: »Velika skrivnost ostajajo pota, ki jih je moral previhariti do uspehov in sadov, katerih žetev uživajo danes vsi, ki jih pot vodi med mogočne vršace mimo skal-

nih previsov do planinskih postojank, postavljenih po zaslugi Frana Kocbeka po Savinjskih planinah. Žal je delo moža, ki je vso svojo zrelo dobo posvetil dobrobitu naše skupne očetnjave, premalo cenjeno in spoštovano...«

Markiral je pota in jih leta 1903 pravno zaščitil. Tega leta je pridobil od vseh večjih posestnikov Luč in Solčave izjavo, da lahko samo Savinjska podružnica SPD markira pota po zemljiščih teh posestnikov. To izjavo mu je podpisalo tudi Knežješkofijsko oskrbništvu v Gornjem gradu. Nemci niso imeli več kaj iskati v Savinjskih Alpah. To delo je začel že pred ustanovitvijo SP SPD leta 1893; bil je glavni pobudnik, da se je SP SPD ustanovila in da je imela svoje odseke v vseh večjih krajih Savinjske doline in še širše. Zavzemal se je za ceste in za širitev »turistike«, bil je med tistimi, ki so se zavzemali za železnico, ki bi vodila mimo Rečice in skozi Gornji grad v Kamnik. Pisec opozarja na njegovo publicistično delo, na »Vodnik za Savinjske planine in najbližje okolice«, ki ga je izdal skupaj z Miho Kosom leta 1894, na »Savinjske planine — vodnik po gorah in planinah« iz leta 1903, na »Savinjske Alpe« in na kalendarje, ki jih je letno izdajal. Žal ne omenja dejstva, da je Kocbek pri tem svojem publicističnem delu navezal stike z marsikaterim znanstvenikom. Tako je sodeloval z naravoslovcem Ferdinom Seidlom (1856—1942) iz Novega mesta, ki je leta 1940 postal dopisni član Akademije znanosti in umetnosti v Ljubljani. — Avtor nam torej odkriva življenje moža, ki je neizmerno veliko naredil za slovenski narod.

To poudarja tudi Aleksander Videčnik v sestavku »Spomin Kocbeku«. Piše, da so se ob 850-letnici Gornjega grada spom-

nili tudi moža, ki je živel v času hudih narodnih stisk, potujčevanja za vsako ceno in vražjega načrta, da se naj ta del naše zemlje (Savinjska dolina) očisti slovensko govorečih prebivalcev. Kocbek je bil prvi, ki je prispeval k temu, da se niso uresničile sanje celjskih, tujih gospodarjev, da v teh krajih v petdesetih letih ne bo nobenega Slovenca. Bil je med mladimi izobraženci, polnimi rodoljubja, ki so se odločno borili za to, da rešijo svoje narodne korenine.

Kocbek je bil vsestranski mož, poudarja Videčnik. Med drugim je njegova zasluga zidava solčavske šole, ogromno je storil za šolstvo v Gornjem gradu, ustanovil je Učiteljski socialni fond, bil je pobudnik za ustanovitev gornjegrajske posojilnice, dolga leta je bil njen tajnik itd.

USODA VELIKIH MOŽ

Leta 1927 je odstopil kot predsednik SP SPD, med drugim zaradi nekaterih neutemeljenih očitkov. Postal je zagrenjen, piše Videčnik. Njegov prijatelj Branko Zemljič, dolgoletni tajnik SP SPD, je v nekem razgovoru omenil, da je Kocbek v Gornjem gradu nekoč izjavil: »Črncem je svojo dolžnost opravil.«

A. Videčnik svoj prispevek zaključuje z besedami: »Ko je 6. avgusta 1930 krenil sprevod z njegovim truplom na zadnje počivališče, so se od njega poslovili njegovi zvesti prijatelji, res pa je, da so številni nekdanji pozabili nanj in se pogreba niso udeležili. Tudi njegova zadnja pot je bila strma in kamnita!«

V mladih letih je Kocbek zbiral slovenske reke in pregovore, ki so izšli v knjižici že v preteklem stoletju (Pogovori, prilike in reki — 1887); med njimi najdemo tudi tistega »Dobrota je sirota.«

Edi Maverič pa je ob zaključku svojega prispevka zapisal:

»Zasluga Frana Kocbeka je, da so bile rešene in ohranjene Savinjske Alpe. Fran Kocbek počiva v naročju planin, katerih del je postal, ki se jim je razdal in iz katerih je črpal moč za svoje veliko poslanstvo. Njegov skoraj pozabljen grob tam ob cerkvi sv. Magdalene nemo priča o usodi velikih in zaslužnih mož, ki so izstopili iz okvirov svojega časa in postali zgodovina. Eden od takih je bil Fran Kocbek.«

»Savinjske novice« so obudile spomin na tega velikana naše planinske zgodovine in naša želja je, da ne bi bil pozabljen, da bi bil večkrat okrašen njegov grob, kot so ga že okrasili planinski vodniki Savinjske doline ob zaključku tečaja za mladinske vodnike. Največ bomo seveda naredili, če bomo obnovili njegovo kočico na Molički planini, če se bomo odzvali povabilu Matjaža Kmecla. Storimo to do leta 1994, do stoletnice, ko je bila prvotna kočica odprta.

ZAPISANO OB 60-LETNICI SMRTI
FRANA KOCBEKA

UTRINKI OB SPOMINU

BOŽO JORDAN

V Lučah je bil pogovor o kategorizaciji planinskih poti. Zato je bilo potrebno pota poznati in jih prehoditi.

Zadnja iz doline Podvolovljeka drži ob Lučki Beli čez Šibje. Oznake se začno na bukvi Za Loncem. To je edina bukev ob cesti v ovinku, spodaj obraščena, da se napis Korošica zagotovo ne vidi, je pa! Nekaj bolj svežih markacij sumljive barve in obojesmerna puščica pripeljeta na staro pot, kjer je mogoče slediti markacije. V Šibju lahko mirno kreneš proti Presedlaju. Vendar nova karta Grintovcev nima vrisane steze. Do Vratca (1655 m) bo šlo skoraj po senci gozda. Na Starih Štalah ne išči ne jezera, ne mlakuže! Pa ne levo in ne desno ne pojdi po dobrih poteh, kar naravnost čez zeleno površino dna in desno od žlebičev jo mahni na pot. Tam boš našel datum 3. 7. 1973; tedaj so verjetno markirali, čeprav v kartoteki poti to ni zapisano. Dalje je treba iti do odcepa proti Vodotočniku in čez Prag (1910 m), kjer ne bo problemov. Dolina pa naj le ostane rezervat za ptiče in posamezne obiskovalce; tako je bilo zapisano v dnevnem časopisju.

MOLIČKA PEČ, 8. 7. 1990

Lani smo šli čez Jeruzale, da smo prešli kline in jeklenice na novo obnovljeni poti iz Robanovega kota na Korošico. Ker smo v zgornjem koncu slišali zvonjenje, smo skušali ugotoviti kaj to pomeni. Bila je le predpremierra za otvoritev kapele. Veliko ljudi je bilo zbranih, toda pred nami in mimo nas jih je šlo prav malo. Ugotoviti pa se je dalo, do kje lahko pride avto še od Robanove planine naprej! Na otvoritev so povabili leto dni pozneje za praznik sv. Cirila in Metoda. Letos je bilo vse vzorno označeno iz doline Podvolovljeka do Ravnega pola, kjer je bil pri oskrbnikovi garaži (obledel napis Korošica) slavolok v pozdrav obiskovalcem, za Inkretom pa lepa nova smerna tabla Molička peč, 30 min. Povedali so, da je bilo več kot 200 osebnih avtomobilov, ki so stali tja do konca ceste pri zapuščenih lovski kočici (ena stena je ubogal). Eden izmed obiskovalcev se je vračal čez Robanov kot in mi je pozneje po telefonu sporočil, da je pot resnično v redu obnovljena. Ob kapeli so ostanki Kocbekove kočice. In Matjaž je v svojem nagovoru po maši dejal: »Naši